

mst@mst.dk

Miljøstyrelsen
Tolderlundsvej 5
5000 Odense

Gørlev, den 20. januar 2025

Vedr.: Hørings svar til J.nr. 2023-97390 Miljøkonsekvensrapport og udkast til afgørelse miljøgodkendelse for etablering af råvarelager tilknyttet Novo Nordisk A/S, Kalundborg

Danmarks Naturfredningsforening og DN Kalundborg fremsender hermed bemærkninger til hhv. udkast til a) Miljøgodkendelse og b) Miljø konsekvensrapport. DN fokuserer i denne omgang kun på bilag IV arter og håndtering af overfladevand.

Ad. a) Udkast til miljøgodkendelse af nyt råvarelager J.nr. 2023-118266:

Virksomheden omfatter oplag af flydende organiske eller uorganiske kemiske og giftige stoffer m.fl., hvor oplag kan give anledning til væsentlig forurening. Virksomheden er beliggende meget tæt på store iht. NBL § 3 beskyttede områder samt vandløbet Kærby å, som udleder til Kalundborg fjord Natura2000 område. DN bemærker, at virksomheden er omfattet af risikobekendtgørelsen, hvorfor der således er indarbejdet vilkår til regulering af risikobetonede forhold.

DNs bemærkninger går herefter på hhv. håndtering af overfladevand og bilag IV arter
DNs bemærkninger herefter med kursiv.

E spildevand, overfladevand mv.

E1: Overfladevand fra befæstede arealer ledes til brønd

E4: Overfladevand udledes herefter til regnvandsbassin og derfra videre til Kærby å med Kalundborg fjord som slutrecipient.

Overfladevand ledes via sandfang og olieudskillere til brønd => videre til regnvandsbassin => Kærby å => Kalundborg fjord. Overløb fra bassiner føres til regnvandssystemet.

Det er DNs klare opfattelse, at denne løsning ikke er hverken bæredygtig eller holdbar. Ansøger vil gerne opfylde gældende BAT på alle områder – dette må også gælde for LAR løsninger (lokal afledning af regnvand). Dvs. at ansøger SKAL tilbageholde overfladevand på egen grund. Regnvandsbassiner skal dimensioneres, så overløb ikke forekommer. Som det fremgår af bilag C, så grænser projektet direkte op til meget store iht. NBL § 3 beskyttede områder – moser, enge, sø og vandløb.

Miljøgodkendelsen baserer sig på en løsningsmodel kaldet "Kærby å helhedsplan". Et projekt, der først er under udarbejdelse i Kalundborg Forsyning og ligger ud i fremtiden.*

En robusthedsanalyse viser, at Kærby å kun har kapacitet til at modtage den naturlige afstrømning af overfladevand fra de omkringliggende arealer!

Løsningen, projektet og virkninger/konsekvenser af projektet "Kærby å helhedsplan" er langt fra afklaret. DN mener derfor ikke, at der kan gives en miljøgodkendelse baseret på en højst ukendt faktor på et så væsentligt område, som håndtering af overfladevand i et i forvejen stærkt udfordret område. Ansøger skal pålægges en LAR løsning til håndtering af overfladevand – nedsivning og anvendelse på egen grund. Toiletskyl og lign. kan indgå som delelementer i en LAR løsning – evt. i bygninger på andre sites.

Miljøgodkendelsen bør ikke gives før det er afklaret, hvordan overfladevand skal håndteres.

Proces og sanitært spildevand afledes til kloak. Det må forudsættes, at der ikke gives ibrugtagningstilladelse FØR Kalundborg Forsyning har etableret separat kloakering.

Habitatbekendtgørelsen

DN er enig i, at medmindre, der sker store utilsigtede hændelser ikke vil ske den store negative påvirkning på Natura2000 områder. Derimod er DN ikke enig i, at der ikke sker negativ påvirkning af bilag IV arter specielt markfirben, som der med sikkerhed forefindes på området i bred udstrækning. Udlægning af erstatningsnatur virker desværre sjældent efter hensigten. Indfangning og genudsætning af markfirben i nyetableret habitat er af tvivlsom karakter, idet voksne individer vender tilbage til oprindelig habitat.

At miljøgodkendelsen anfører, at der sker de nødvendige tiltag, så projektet ikke vil beskadige eller ødelægge yngle- og rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for bilag IV arter i alle livsstadier, er DN således ikke enig i.

Nuværende levesteder for markfirben fjernes fra projektområdet – et tiltag, der kræver tilladelse fra Artfredningsbekendtgørelsen. Det kan ikke udelukkes, at bilag IV arterne påvirkes negativt i anlægsfasen, ligesom det ikke kan udelukkes, at bilag IV arterne især markfirben ikke får optimale leve- og ynglebetingelser i driftsfasen. De projekterede områder på arealet er for små, ikke fremtidssikret og for præget af menneskelig aktivitet til ikke at medføre negativ påvirkning evt. total fjernelse af bilag IV arterne på arealet.

Udkast til lokalplan 596 opererer for det kommende areal til markfirben med "må anvendes til erstatningsnatur i form af en sand- og grusvold", men samtidig tillades samme areal anvendt til anlæggelse af vej, forsyningsledninger og anden infrastruktur – anlæg der er uforenelige med en grøn korridor / uforstyrret sand- og grus vold til markfirben **.

Bilag IV arters yngle- og levesteder skal sikres

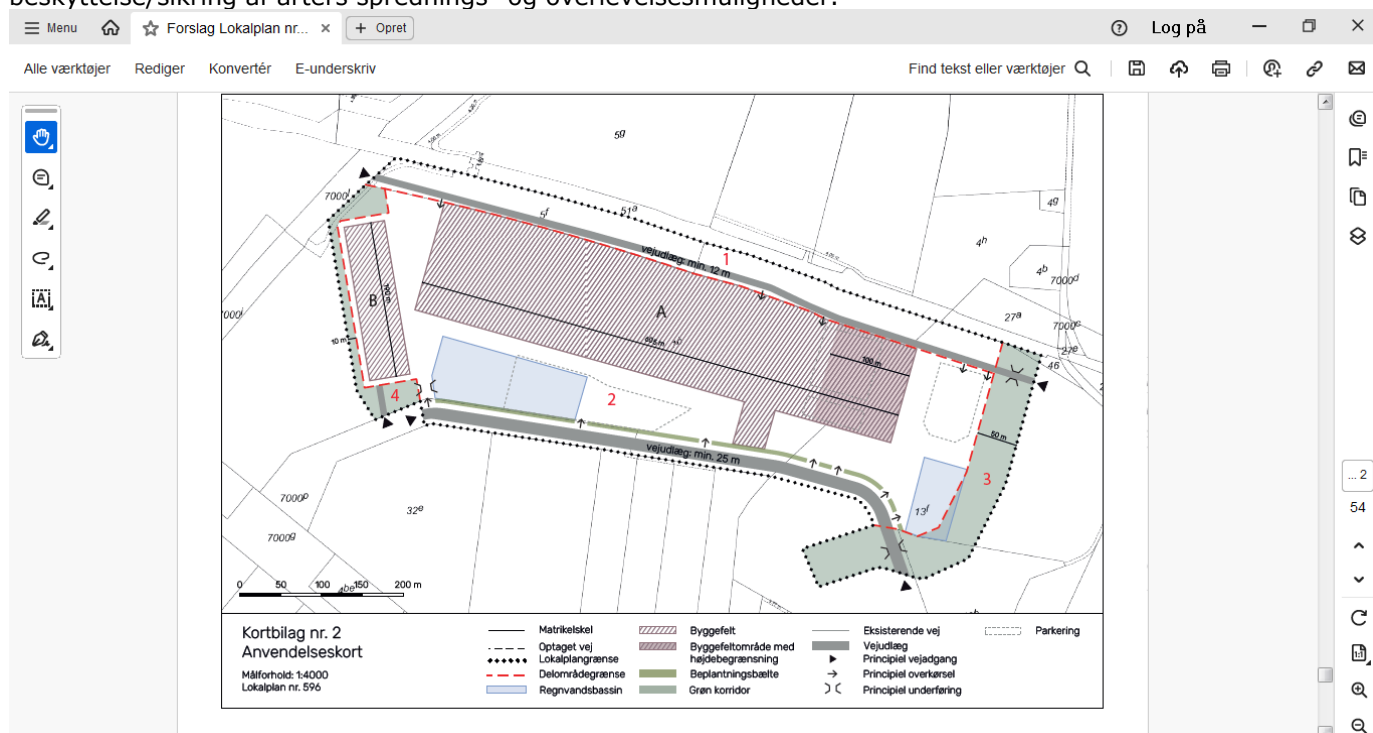
Der bør derfor gennemføres en nærmere konsekvensvurdering af projektet ift. Habitatdirektivet.

**Kærby å helhedsplan er et klimatilpasningsprojekt omkring Kærby å med henblik på, at finde løsninger til at undgå yderligere oversvømmelser langs Kærby å. Oversvømmelser der allerede medfører store udfordringer for mange boliger langs åen.*

**Klippet fra udkast til lokalplan 596.

Det ses hvordan område 3 og især 4 – grønne korridorer er alt for små til at have nogen effekt til beskyttelse/sikring af arters sprednings- og overlevelsesmuligheder.

Erstatningsnatur – nej tak

Ad. b) Miljøkonsekvensrapport

DNs bemærkninger går på hhv. håndtering af overfladevand og bilag IV arter
DNs bemærkninger herefter med kursiv.

2. Ikke teknisk resumé

Overfladevand bortledes via to regnvandsbassiner med renseløbet svarende til BAT jf. miljøkonsekvensrapporten.

DN er ikke enig heri. Bedste BAT må være en LAR løsning, hvor ansøger nedsiver og/eller forbruger overfladevand på projektområdet og ikke udleder overfladevand til beskyttede områder herunder Kærby å og Kalundborg fjord (Natura2000 område). Kærby å er et vandløb - som allerede medfører store og langvarige oversvømmelser i området herunder på bebyggede/beboede grunde.

Det er DNs klare opfattelse, at denne løsning hverken er bæredygtig eller holdbar.

Regnvandsbassiner skal dimensioneres, så overløb ikke forekommer. Projektet grænser direkte op til meget store iht. NBL § 3 beskyttede områder – moser, enge, sø og vandløb.

Miljøkonsekvensrapporten oplyser korrekt, at udledning af regnvand vil medføre øget risiko for oversvømmelser langs Kærby å, men henviser til en løsningsmodel kaldet "Kærby å helhedsplan"*.

En robusthedsanalyse viser, at Kærby å kun har kapacitet til at modtage den naturlige afstrømning af overfladevand fra de omkringliggende arealer!

Kærby å helhedsplan er desuden et projekt, der først er under projektering i Kalundborg Forsyning – et projekt behæftet med mange ukendte faktorer - et projekt der, såfremt det kan realiseres, ligger ud i fremtiden. Projekt "Kærby å helhedsplan" – et IKKE etableret eller politisk godkendt projekt er efter DNs mening ikke relevant, at inddrage i denne miljøkonsekvensrapport.

Håndtering af overfladevand i et i forvejen stærkt udfordret område skal være fremtidssikret. Ansøger bør pålægges at finde en LAR løsning på projektområdet alternativt må etablering af et råvarelager afvente, om "Kærby å helhedsplan" er realiserbart, gennemført og evalueret.

Der udledes arsen og nikkel, som bl.a. er årsag til manglende målopfyldelse i Kalundborg fjord. En fjord, der i forvejen ikke har målopfyldt ligesom grundvandsforekomsten er klassificeret som "ringe kemisk tilstand". EU's vandrammedirektiv foreskriver, at alt vand skal have god økologisk tilstand inden 2027.

Projektet må ikke forringe en i forvejen ikke målopfyldt tilstand, hvorfor der ikke bør udledes overfladevand til Kærby å med Kalundborg fjord som slutrecipient - ligesom der bør udarbejdes en nærmere konsekvensvurdering.

Spildevandsafledning: Området er ikke kloakeret, men iht. spildevandsplan 2023-2027 udlagt til separatkloakering. *Det forudsættes, at der ikke gives ibrugtagningstilladelse FØR Kalundborg Forsyning har etableret separat kloakering ligesom opsamlet overfladevand ikke udledes til Kærby å jf. tidligere begrundet – øvrig afstrømning vurderes, at svare til den naturlige afstrømning til Kærby å.*

Vurdering af naturpåvirkning

Kortlægning af bilag IV arter jf. Habitatbekendtgørelsen påviser, at der forefindes en udbredt forekomst af markfirben i området, hvorfor der vil blive ansøgt om dispensation fra Artfredningsbekendtgørelsen til flytning af markfirben til nyt erstatningsareal på den nordlige del af projektområdet langs med og klods op af intern kørevej.

Der fjernes ca. 1000 m² levesteder for markfirben langs den vestlige side af Hovvejen og i området syd for jernbanen.

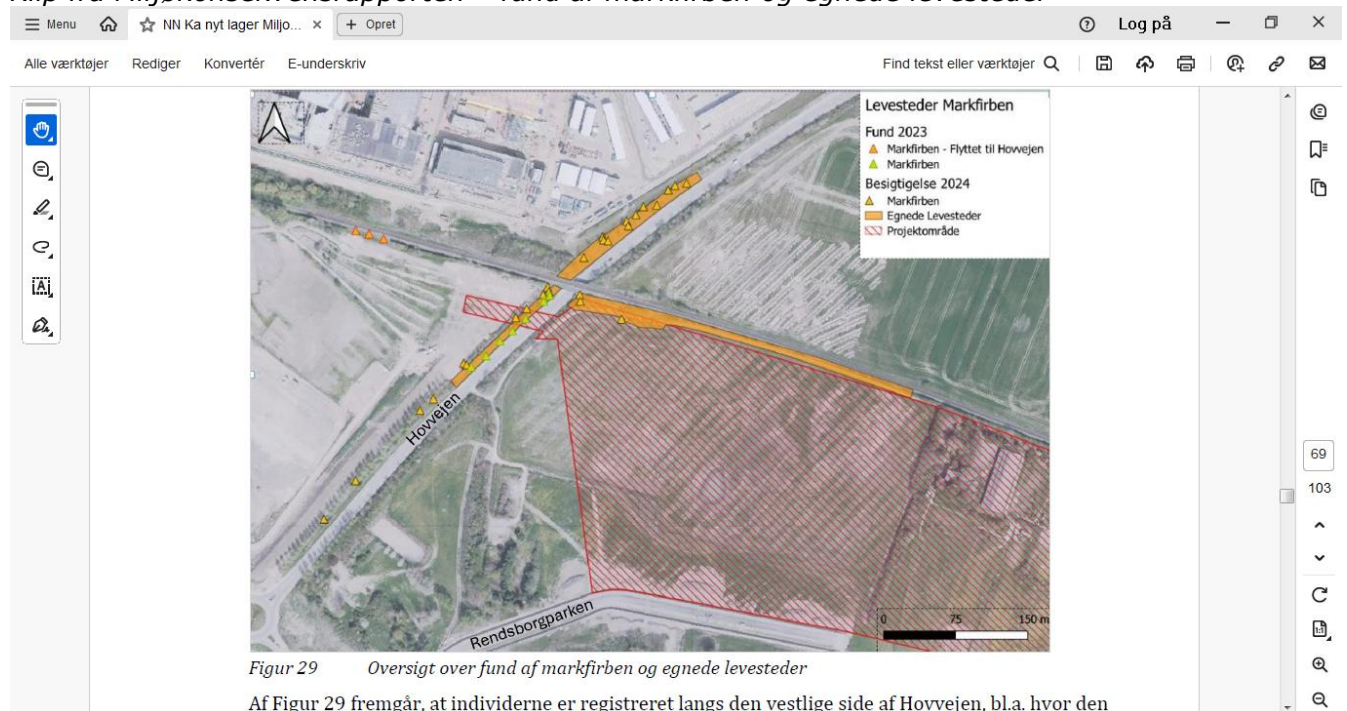
Markfirben projekteres flyttet til nyt habitat før igangsætningen af projektet.

Bilag IV arter er omfattet af en streng beskyttelse, og der er forbud mod ødelæggelse af yngle- og rastesteder samt forsætligt drab på individer af de beskyttede arter.

Der etableres bro over Hovvejen til intern let og tung trafik mellem eksisterende produktionssite og nyt lager. Markfirben er konstateret udbredt i området nordvest for Hovvejen ligesom jernbanen vurderes som værende spredningskorridor for arten. Se f. 29. *DN mener derfor, at der som minimum skal anlægges en permanent faunapassage under broen og under Hovvejen samt opsættes permanent – ikke kun i anlægsfasen – faunaspærring langs hele den interne kørevej, Hovvejens nordvestlige side samt på strækningen for levesteder øst for Hovvejen – en faunaspærring som hindrer markfirben i at krydse den interne kørevej/Hovvejen samt leder arten hen til faunapassagerne og det nye habitat. Paddehegn stopper padders vandring – men er et paddehegn tilstrækkeligt til at stoppe/lede markfirben?*

De øvrige projekterede paddehegn mod Rørmosen findes acceptable.

Klip fra Miljøkonsekvensrapporten – fund af markfirben og egnede levesteder

Fældning af fem træer, som er potentielt egnede som raste- og/eller yngleplads for flagermus fældes og erstattes ved veteranisering og fredning af ti andre træer i umiddelbar nærhed af området inden de fældes. De fem træer kan ikke afvises at blive brugt af flagermus nu eller senere.

Det bør præciseres, at træer ikke må fældes i yngletiden. Når der anføres, at der sker "fredning" af træer 1:1 af hvert flagermusegnet træ – hvordan skal ordet "fredning" tolkes?

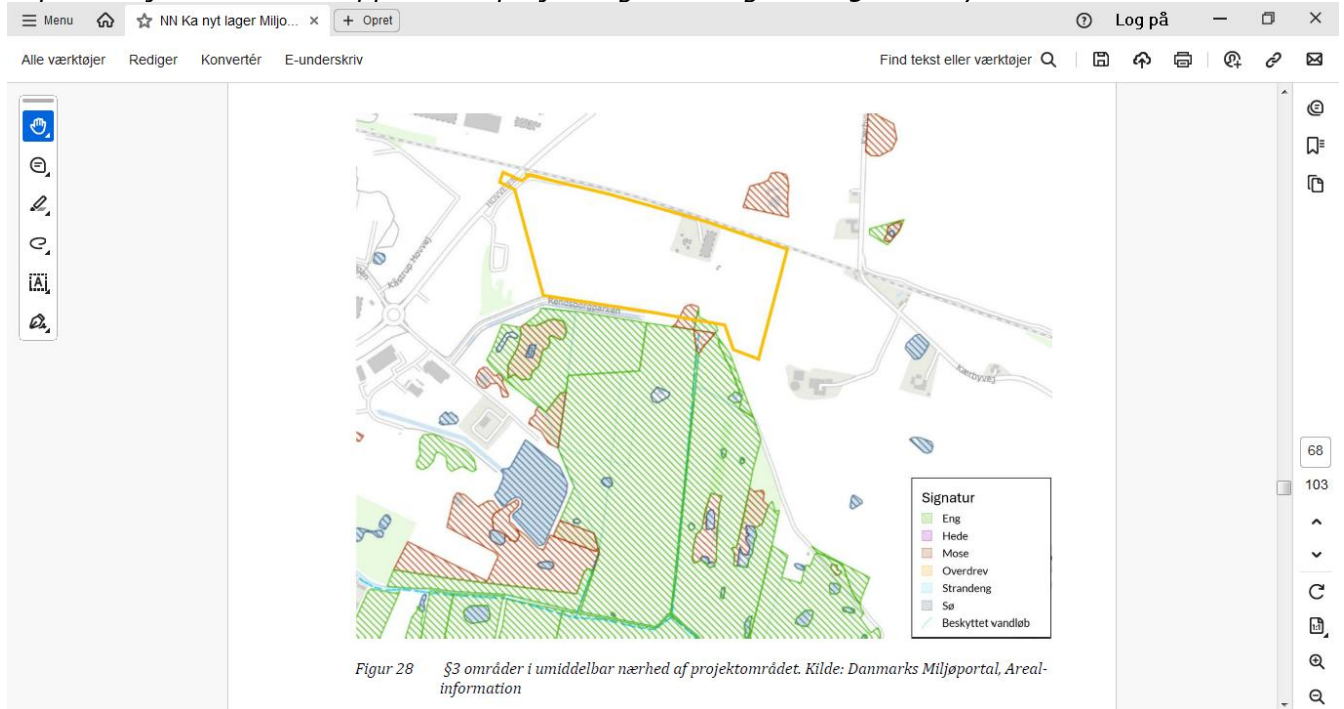
Der er registreret to § 3 områder på i alt ca. 1300 m², som delvis overlappes af projektområdet, disse nedlægges mod etablering af erstatningsnatur i forholdet 1:2 i umiddelbart nærhed til projektområdet og Rørmosen.

Det bør præciseres, at nedlæggelse ikke må ske i perioden 1. marts -31. oktober af hensyn til forskellige arters yngletider.

Udlægning af erstatningsnatur grundet nedlæggelse af § 3 beskyttede arealer kan være en samfundsmæssig nødvendighed, men absolut ikke nogen optimal eller velfungerende løsning. Områder med dårlig naturværdi kan forbedres, og er langt at foretrække fremfor etablering af ny natur, som det vil tage mange år for at blive til god natur.

Etablering af ny natur i direkte tilknytning til Rørmosen anser DN, som værende en acceptabel løsning, selvom placering og form forekommer spøjs. DN vil anbefale, at etablering af erstatningsnatur sker i forholdet 1:4, som kompensation for nedlæggelse i stedet for forbedring af eksisterende natur.

Klip fra Miljøkonsekvensrapporten – projektafgrænsningen ift. § 3 beskyttede områder

Midlertidig bortledning af vand i anlægsfasen:

Projektet kræver en nødvendig sænkning af grundvandsspejlet og bortledning af regnvand i anlægsfasen:

DN gør opmærksom på, at disse tiltag kan medføre negativ påvirkning af § 3 beskyttede arealer, især Rørmosen, som i visse tørre sommerperioder kan være påvirket af for lavt vandspejl.

Der projekteres nærmere undersøgelser af de geotekniske og grundvandsrelaterede forhold i nærmeste fremtid.

DN anbefaler, at der også undersøges for Rørmosens naturtilstand ved normal nedbør/forhold og ved minimal nedbør/sommertørke til imødegåelse af negativ påvirkning af § 3 beskyttede områder især Rørmosen under anlægsfasen.

DN står gerne til rådighed for yderligere

Susanne Ladefoged
Formand DN Kalundborg
Tjørnhøjsvej 23
4281 Gørlev